

A láb ízületei, izmai és mozgásai

- Lábboltozatok -

Dr. Baksa Gábor / Dr. Ruttkay Tamás

Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet

Semmelweis Egyetem

2018.

A legfontosabb lábízületek
-összefoglalva-

syndesmosis tibiofibularis

articulatio talocruralis
(felső ugróizület)

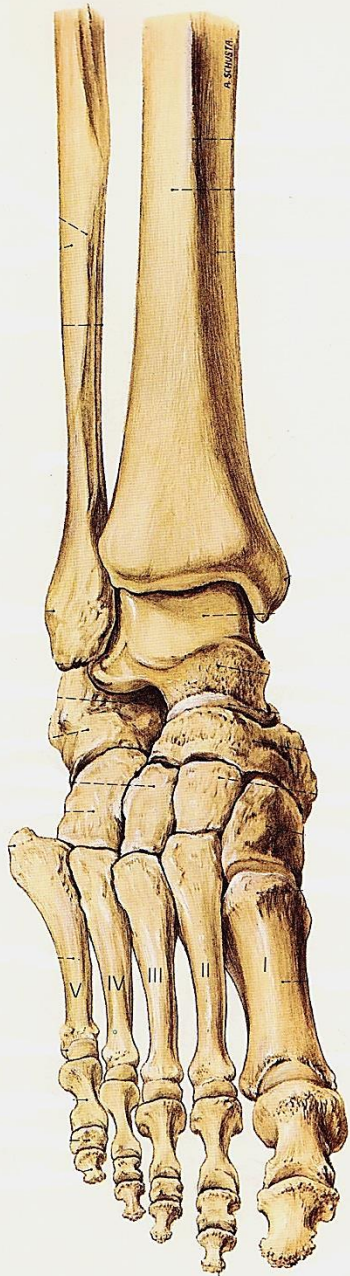
alsó ugróizület

articulatio tarsi transversa
(Chopart-izület)

articulatio tarsometatarsea
(Lisfranc-izület)

articulationes metatarsophalangeales

articulationes interphalangeales

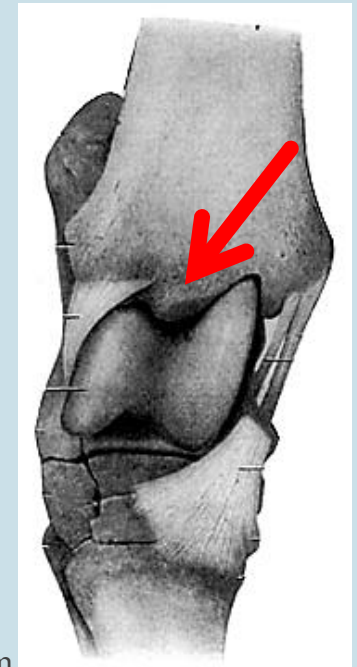
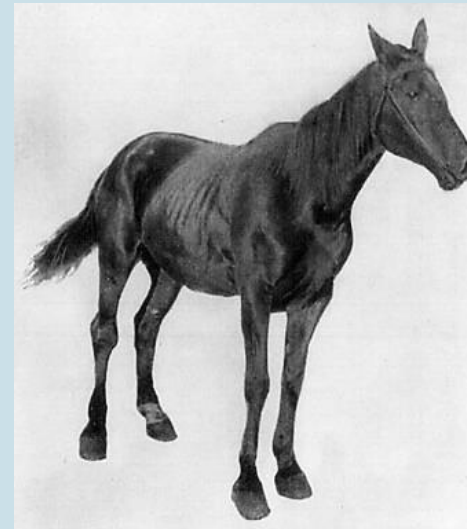
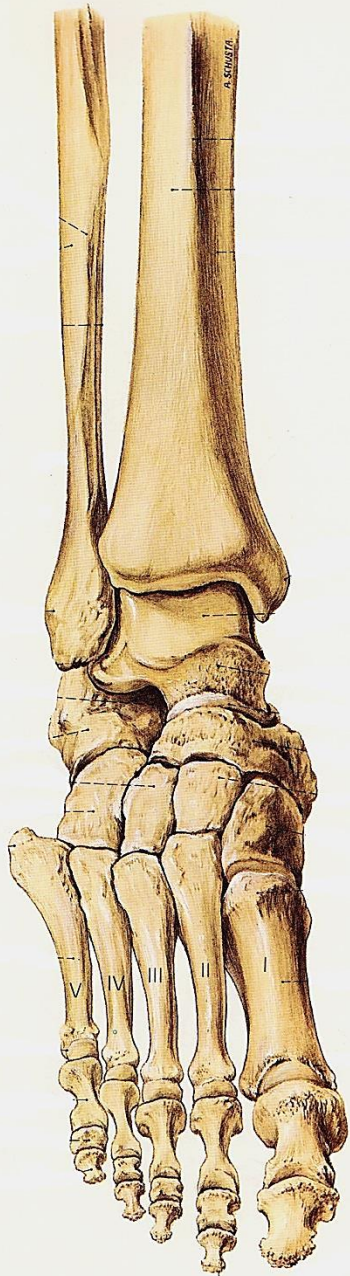
Articulatio talocruralis

Felső ugróizület

vápa: „bokavilla” (tibia és fibula; csontos vezetés)
fej: trochlea tali (facies art. sup. és faciei malleolares)
a trochlea elöl szélesebb (ez számottevően stabilizál dorsalflexióban!)

mechanismus: ginglymus

tengely: axis transversalis (a malleolus med. csúcsa és a malleolus lat. kb. közepe)

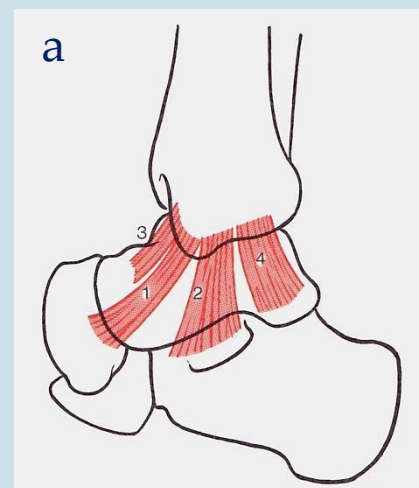
Articulatio talocruralis

tok: vékony és laza, de:

+ legyezőformájú szalagok (az ízületet minden állásában szalagok stabilizálják):
ginglymus → „oldalszalagok”

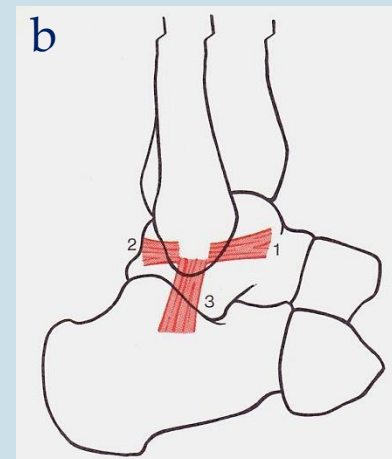
a) Ligamentum mediale (deltoideum)

- Pars tibiotalaris posterior (4)
- Pars tibiocalcanearis (2)
- Pars tibiotalaris anterior (3)
- Pars tibionavicularis (1)

b) „Ligamentum laterale”

- Ligamentum talofibulare anterius (1)
- Ligamentum calcaneofibulare (3)
- Ligamentum talofibulare posterius (2)

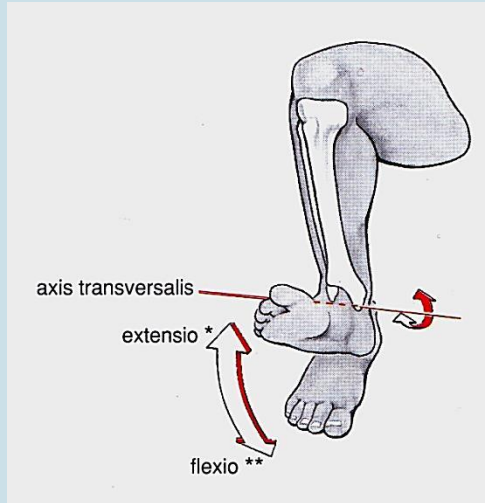

Faller

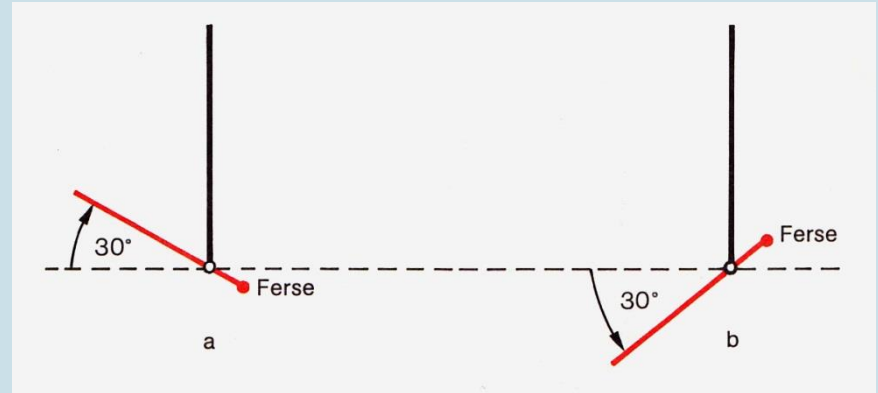
további rögzítés + terheléscsökkentés: articulatio tibiofibularis és syndesmosis tibiofib.

Articulatio talocruralis

Sobotta

Faller

kétkarú emelő

mozgások → csuklóízület – transversalis tengely:

a) dorsalflexió (extenziónek vagy dorsalextenziónek is nevezik)

– a lábszár extenzorai hozzák létre

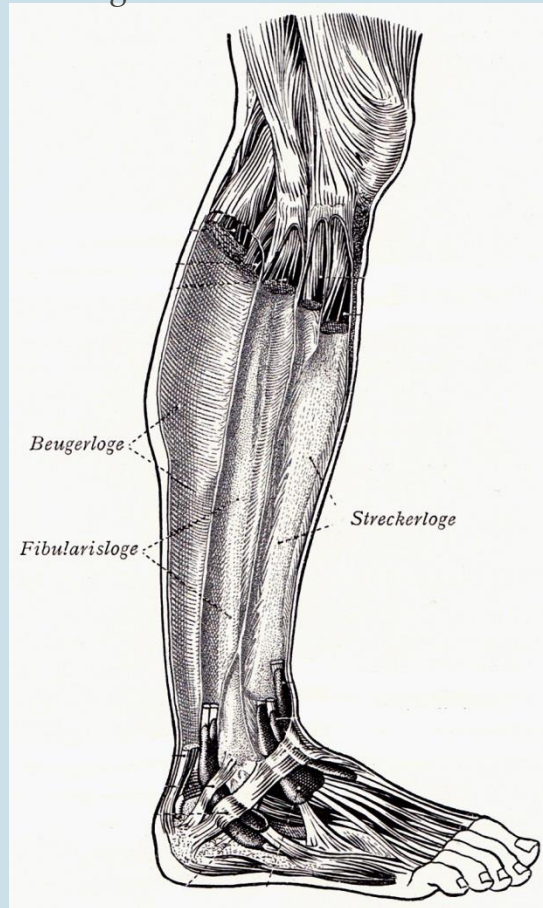
csontosan + szalagosan stabilizált mozgás

b) plantarflexió

– a lábszár mély és felületes flexorai működtetik

– fibularis (=peroneus) izmok is részt vesznek

szalagosan stabilizált mozgás

Izomrekeszek (osteofibrosus terek)

Extensorrekesz:

M. tibialis anterior
 M. extensor hallucis longus
 M. extensor digitorum longus
A. et V. tibialis anterior
N. peroneus profundus

Peroneusrekesz:

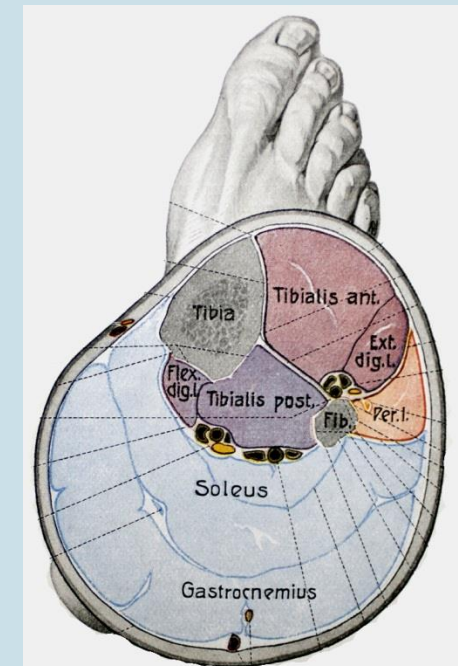
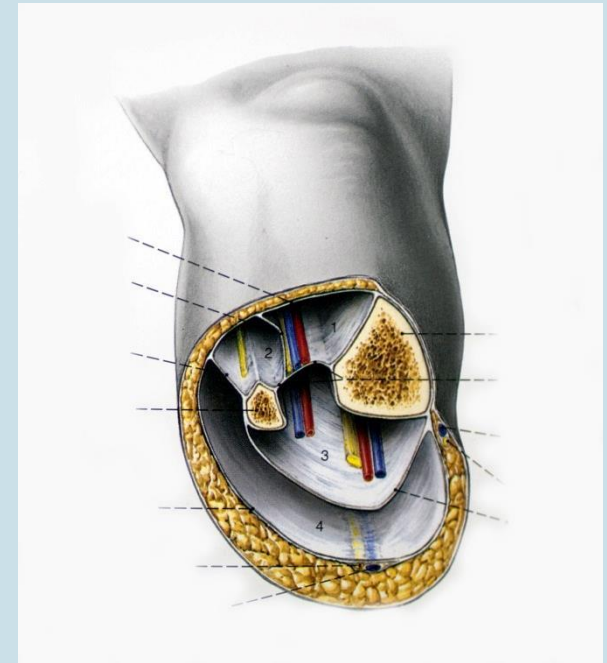
M. peroneus longus
 M. peroneus brevis
A. et V. peronea
N. peroneus superficialis

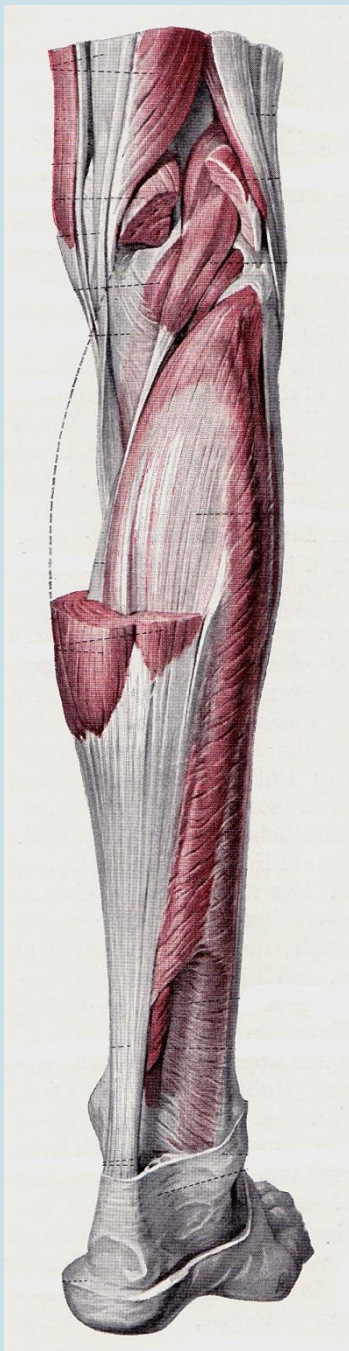
Mély flexorrekesz:

M. tibialis posterior
 M. flexor hallucis longus
 M. flexor digitorum longus
A. et V. tibialis posterior
N. tibialis

Felületes flexorrekesz:

M. gastrocnemius
 M. soleus
 M. plantaris

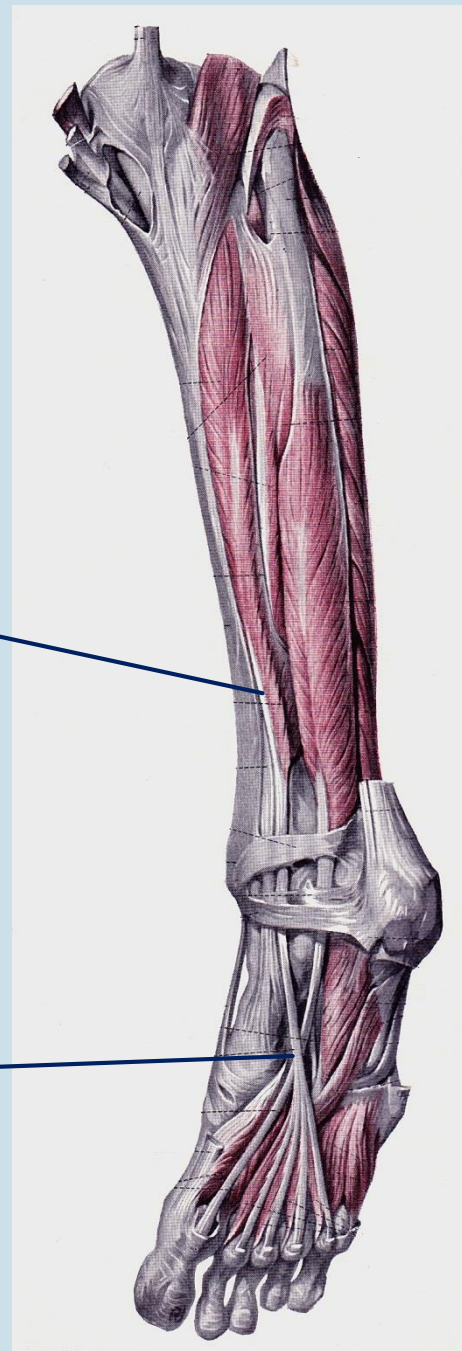

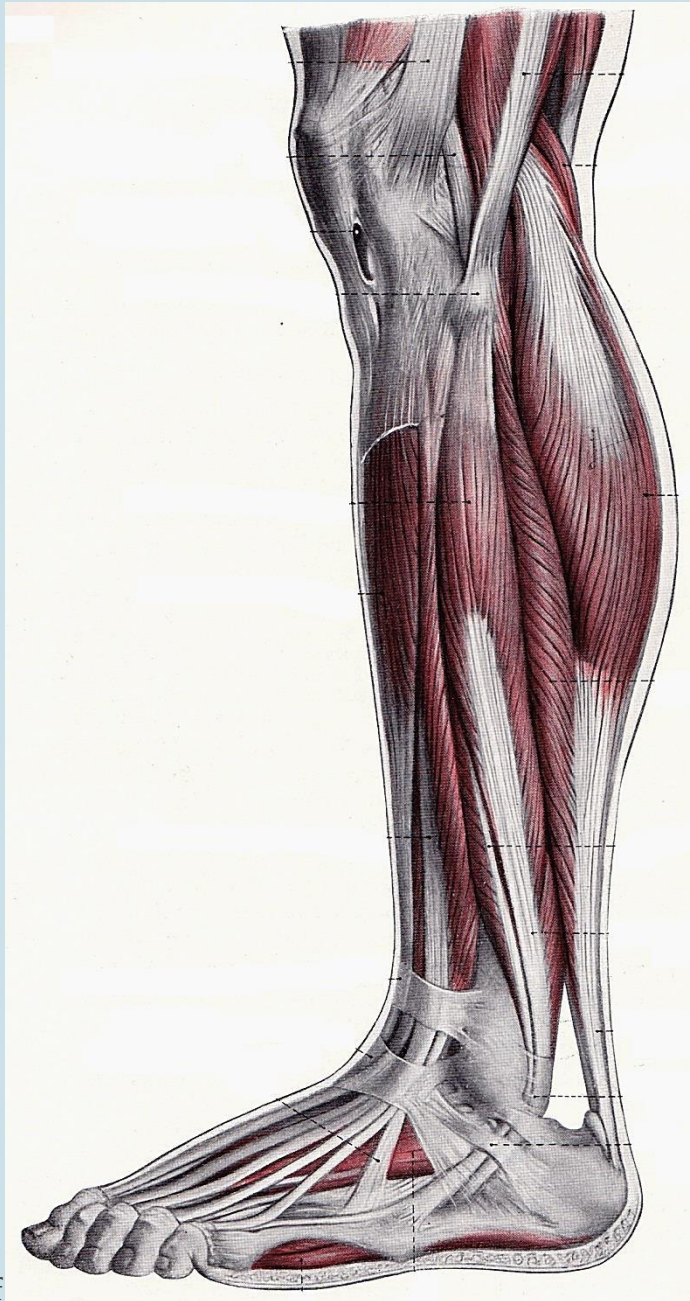
Chiasma crurale:

ínkereszteződés a
m. tibialis posterior és a
m. flexor digitorum longus
között

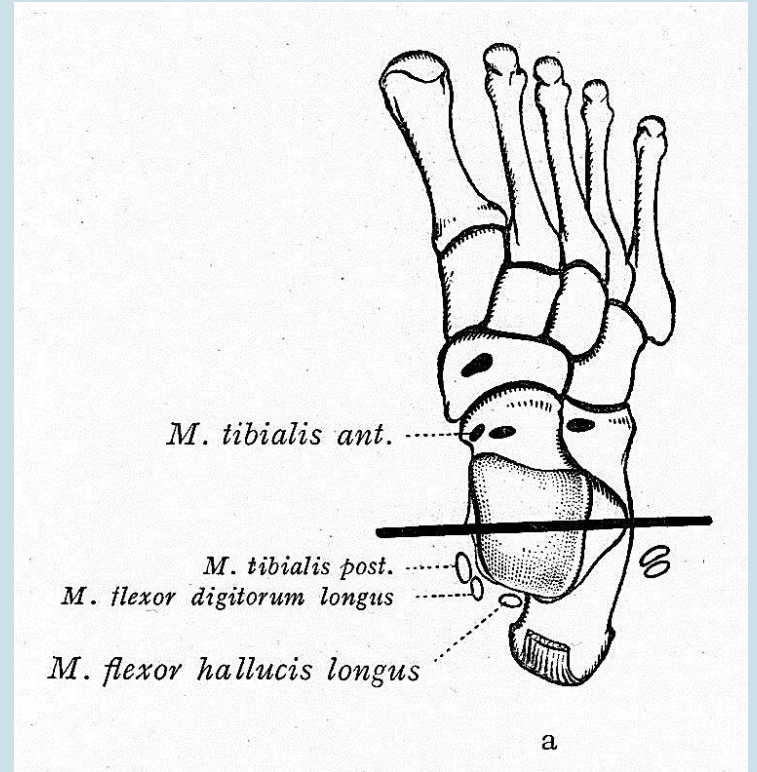
Chiasma plantare:

ínkereszteződés a
m. flexor hallucis longus és a
m. flexor digitorum longus
között

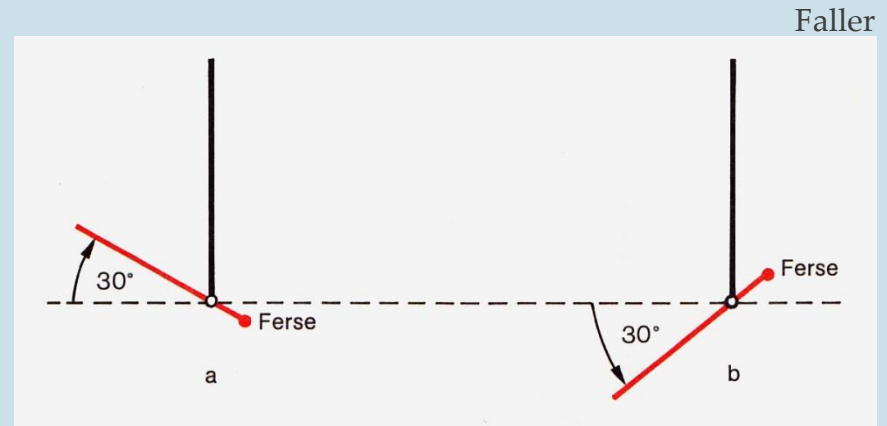

Benninghoff

Benninghoff

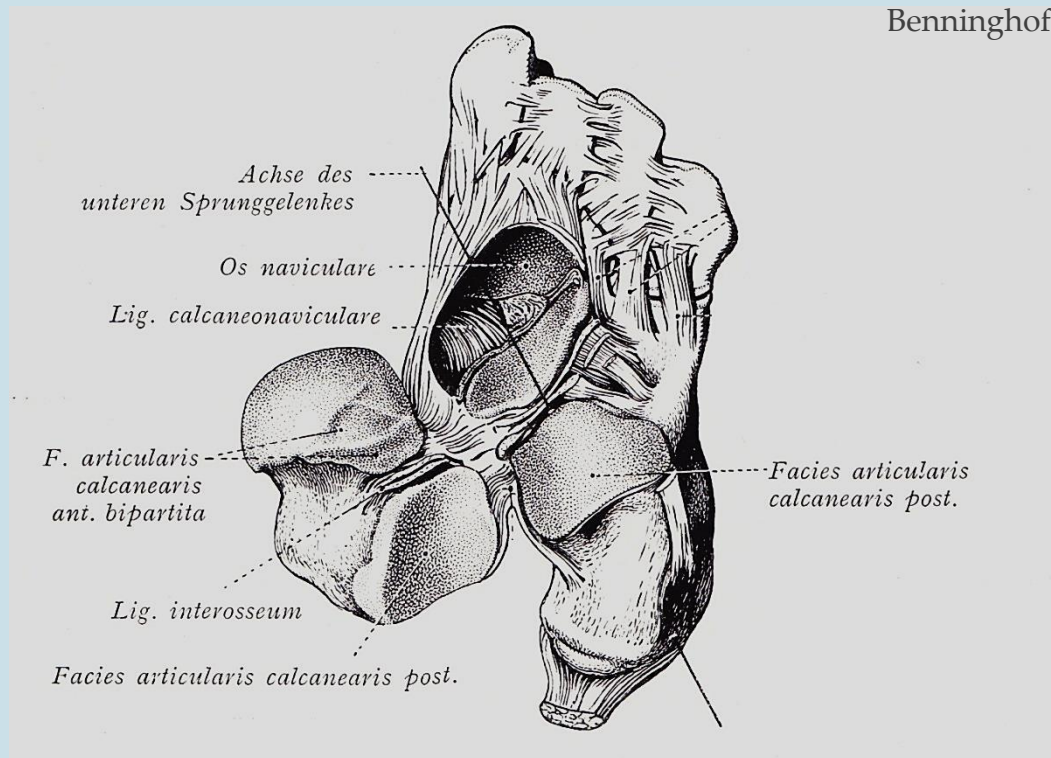

Faller

Alsó ugróizület

Benninghoff

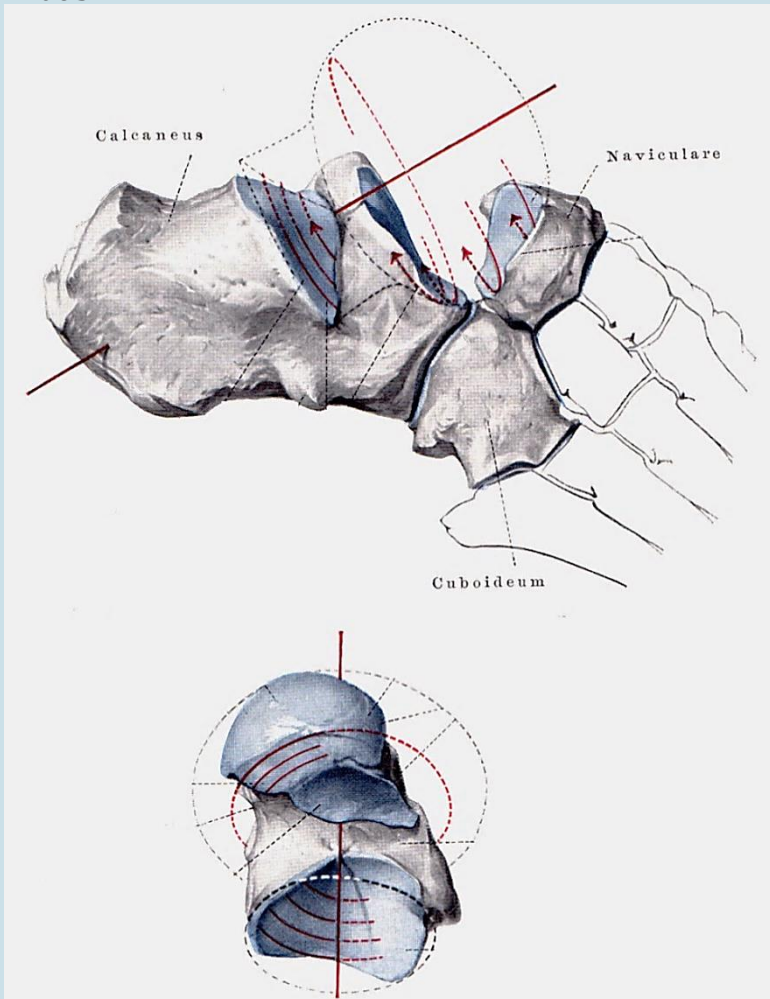
az ugrócsont (talus) alatt két részízületre osztva:

1. Articulatio talocalcaneonavicularis
2. Articulatio subtalaris

kettő között: ligamentum (talocalcaneum) interosseum a **sinus tarsiban**
→ extraartikuláris szalag!

Alsó ugróizület

Braus

1. Articulatio talocalcaneonavicularis:

fej: caput tali, fac. art. calcanea ant. et media tali

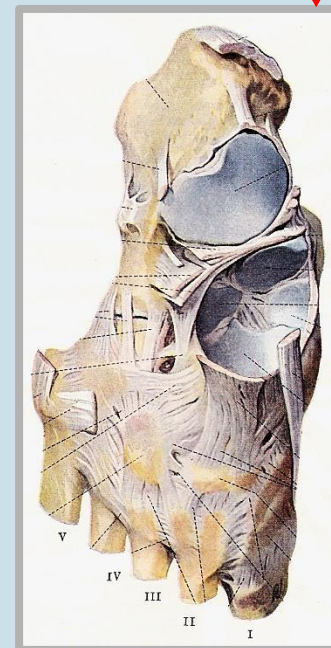
vápa: fac. art. talaris ossis naviculare, fac. art. talaris ant. et med. calcanei, „Pfannenband” = **lig. calcaneonaviculare plantare**
mechanizmus: gömbízület (art. spheroida)
„3” tengely

2. Articulatio subtalaris:

fej: fac. art. talaris post. calcanei

vápa: fac. art. calcanea post. tali
mechanizmus: csuklózület
1 tengely

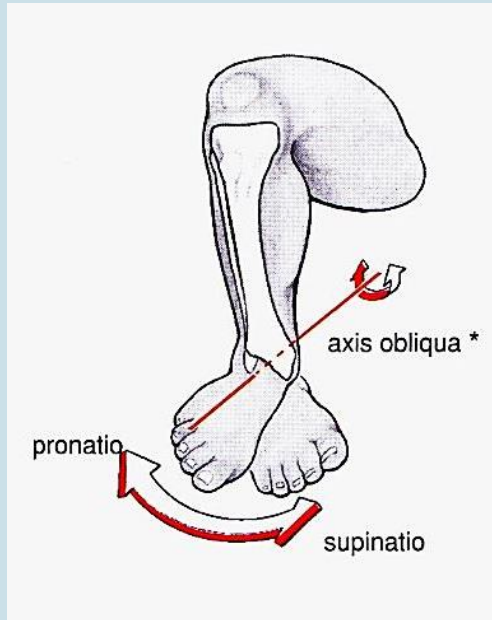
kompromisszumos tengely: 1 ferde tengely ferdén a talus fejen át lefelé, hátra és oldalra a calcaneushoz

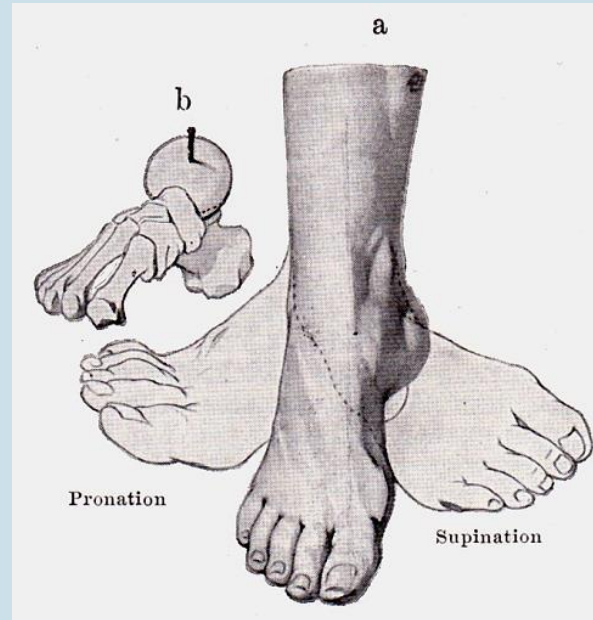
Braus

Alsó ugróizület

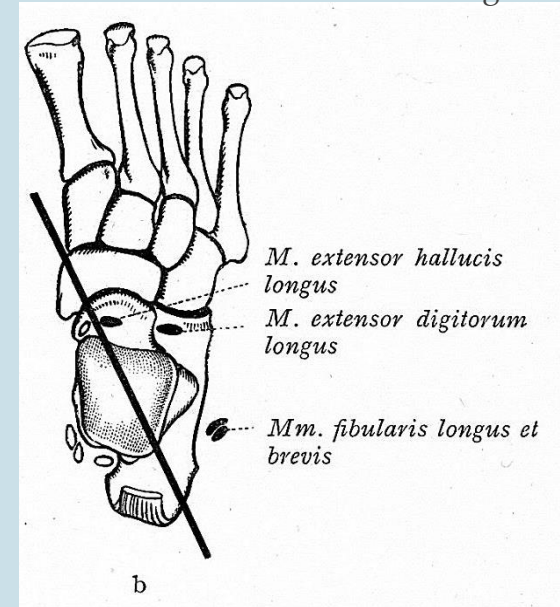
Sobotta

Braus

Benninghoff

mozgások → ferde tengely „axis obliqua”:

a) Pronatio (helyesebben everzió): abdukció + dorsalflexió + *pronatio*

a ferde tengelytől lateral felé eső izmok hozzák létre: mm. peronei seu fibulares, m. extensor hallucis longus, m. extensor digitorum longus et peroneus tertius

b) Supinatio (helyesebben inverzió): addukció + plantarflexió + *supination*

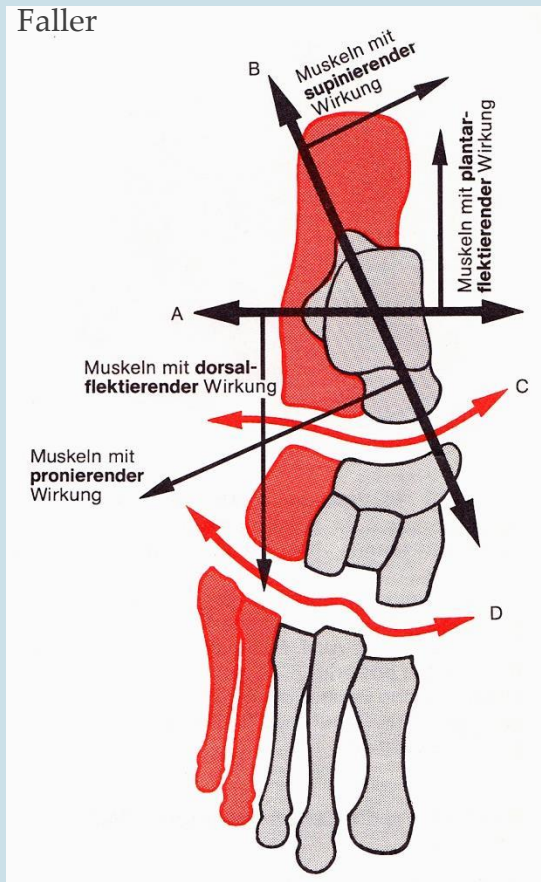
a ferde tengelytől medial felé eső izmok hozzák létre: mm. tibiales, m. flexor hallucis longus, m. flexor digitorum longus, m. triceps surae

Plantarflexio:

M. triceps surae
M. flexor hallucis longus
M. flexor digitorum longus
M. tibialis posterior
Mm. peronei

Pronatio:

Mm. peronei
M. extensor hallucis longus
M. extensor digitorum longus
et peroneus tertius

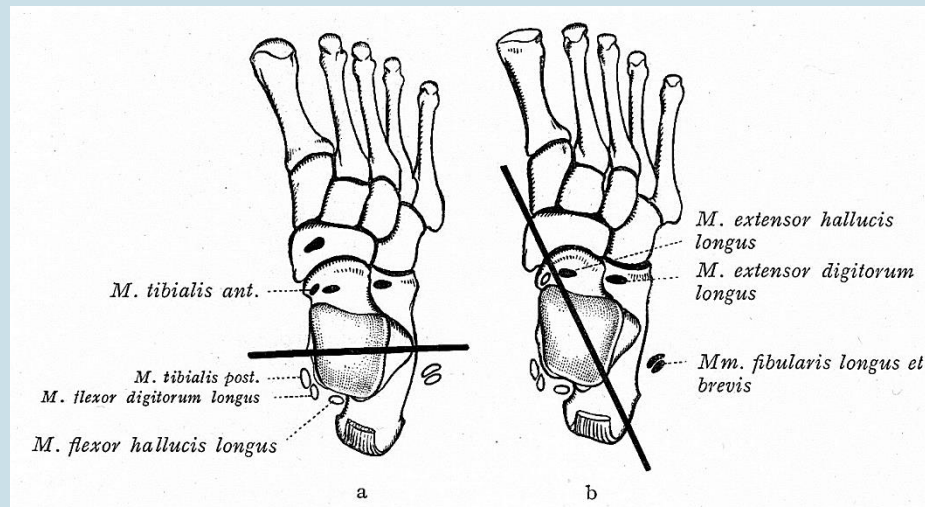

Dorsalflexio:

M. extensor hallucis longus
M. extensor digitorum longus
M. tibialis anterior

Supinatio:

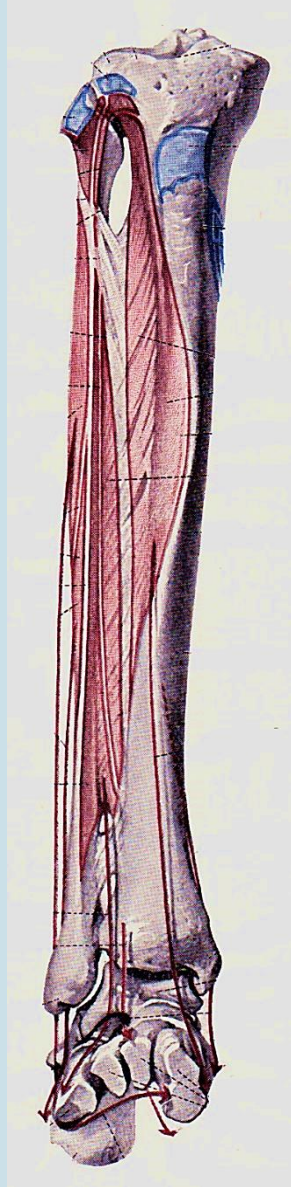
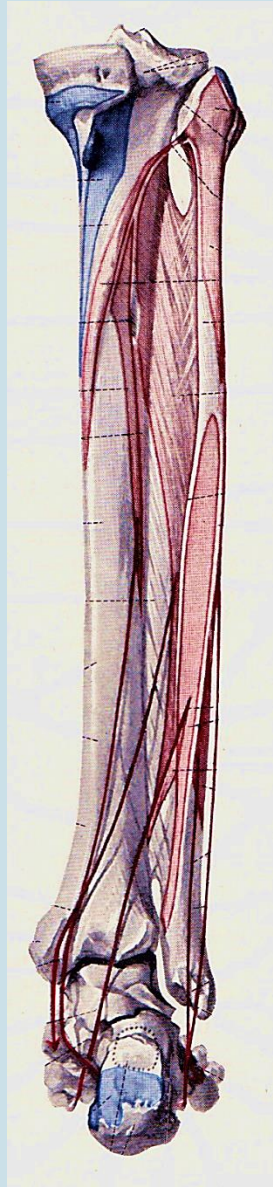
M. triceps surae
M. flexor hallucis longus
M. flexor digitorum longus
M. tibialis anterior
M. tibialis posterior

Membrana interossea

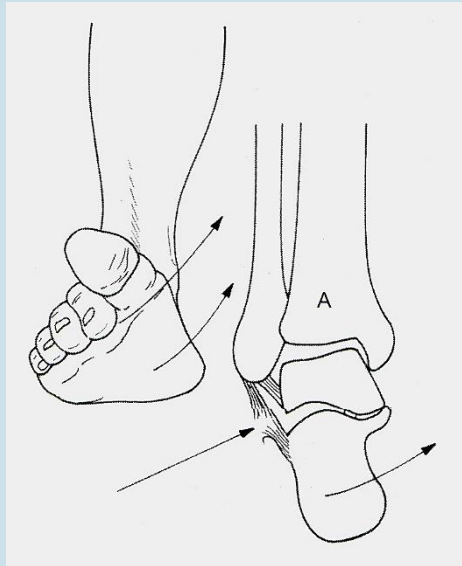
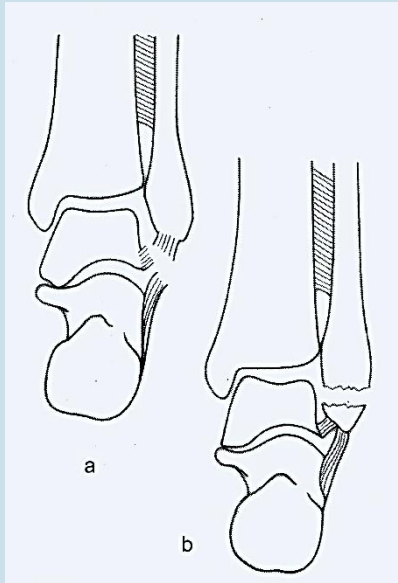
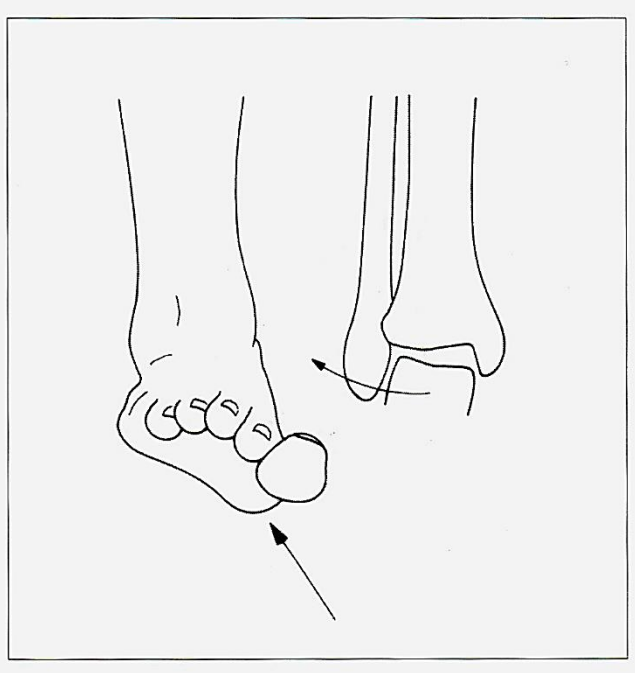
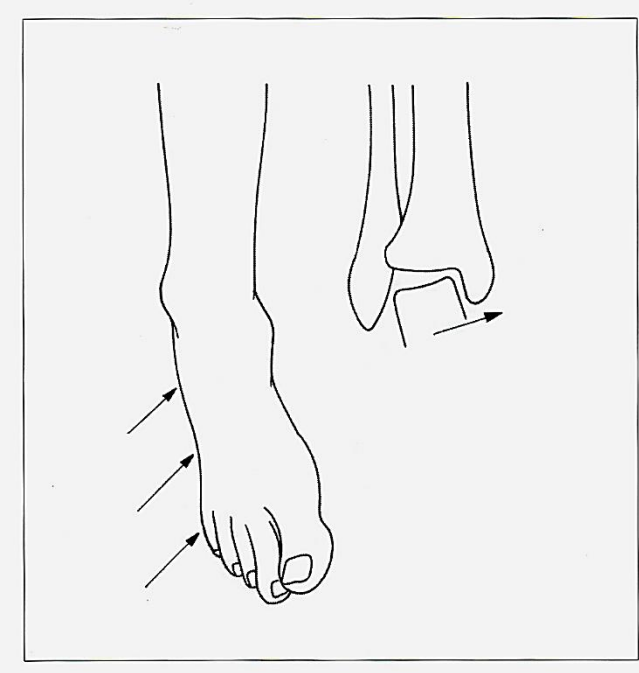
egymást keresztező erős rostkötegek:

mint egy laprugó: lengéscsillapító-mechanizmus
az articulatio tibiofibularisszal és a
syndesmosis tibiofibularisszal

Braus

további ízületek

c) Articulatio tarsi transversa (Chopart-ízület)

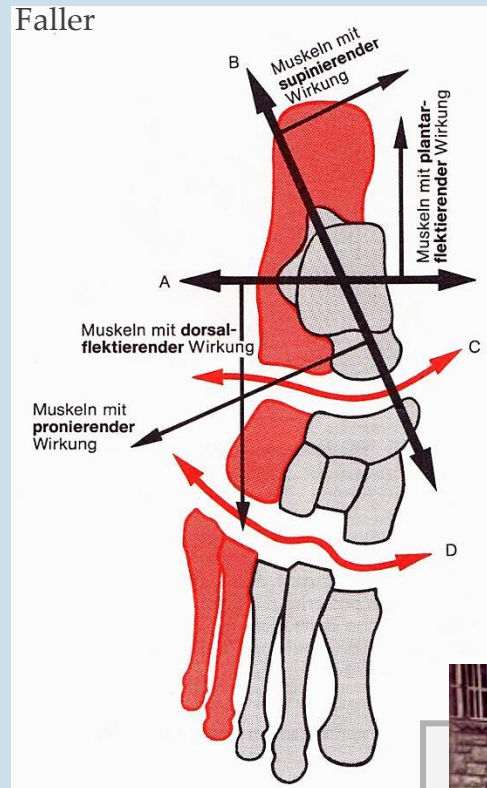
caput tali, calcaneus
és *os naviculare, os*
cuboideum között

talus – naviculare: forgóízület
calcaneus – cuboideum:
amphiarthrosis

Ligamentum bifurcatum:

- Lig. calcaneonaviculare
  - Lig. calcaneocuboideum
- „a Chopart-ízület kulcsa”

tapintható: tuberositas ossis navicularis

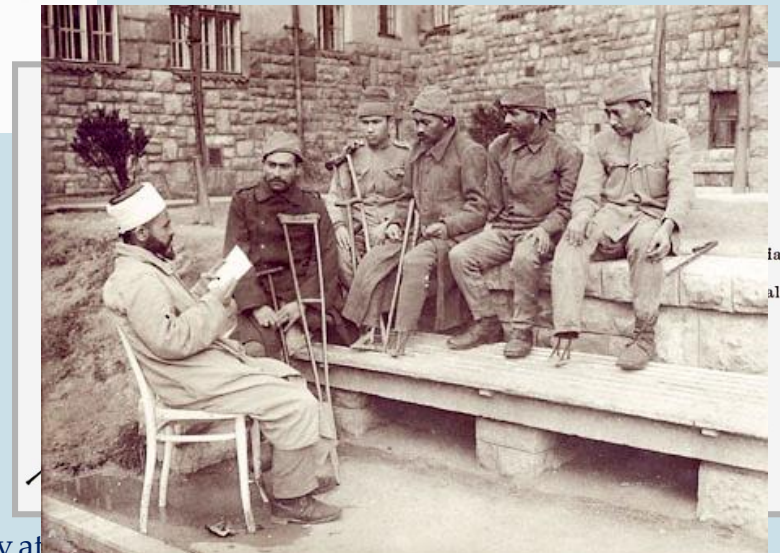

d) Articulatio tarsometatarsae (Lisfranc-ízület)

os cuboideum, ossa
cuneiformia és az
ossa metatarsalia között

amphiarthrosis

tapintható: tuberositas ossis
metatarsi V.

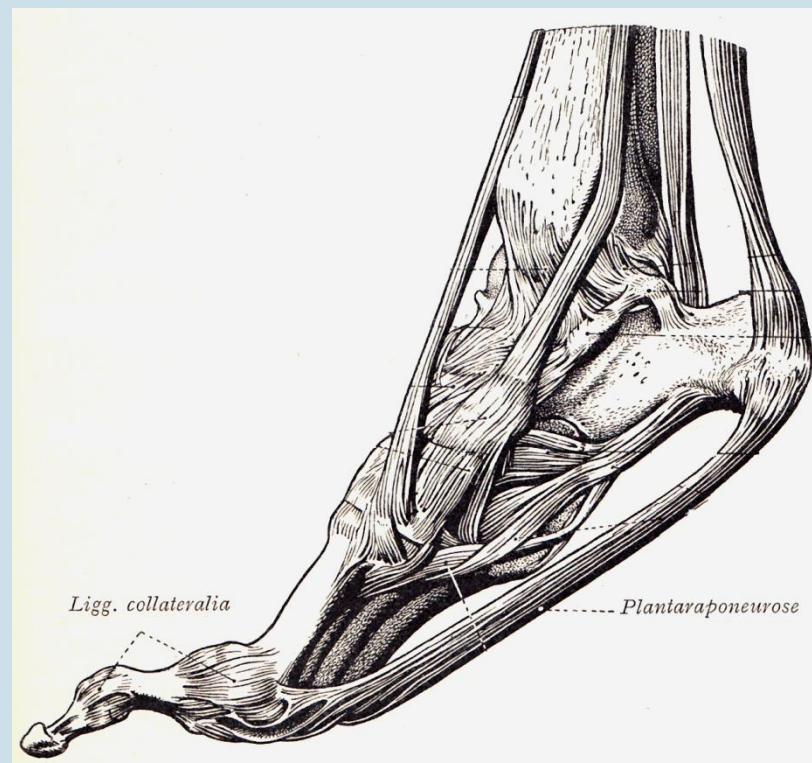

Lábujjak ízületei

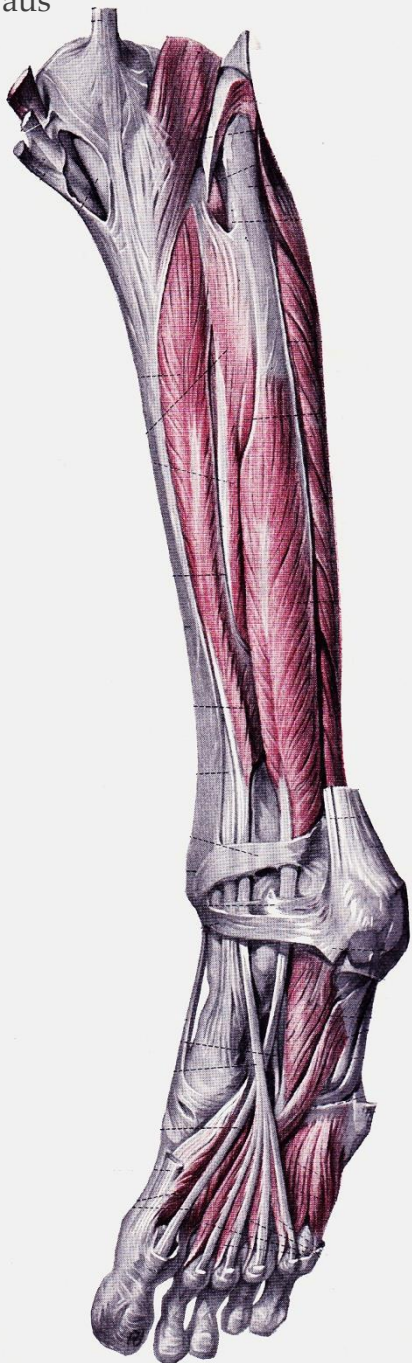
1. Articulationes intermetatarsae:
az ossa metatarsalia bázisai között
amphiarthrosis
összeköttetésben van a Lisfranc-ízület üregével

2. Articulationes metatarsophalangeae:
vápa: basis phalangis
vápa: a metatarsusok feje
gömbidom → gömbízület, DE!
a feszes ligg. collateralia miatt Ø rotatio
csak flexió – extenzió; ab- és addukció

3. Articulationes interphalangeae:
csuklóízület: ligg. collateralia
flexió – extenzió

Lábujjak ízületei

Articulationes interphalangeae:

Extenzió:

M. extensor hallucis longus et brevis

M. extensor digitorum longus et brevis

Mm. lumbricales

Mm. interossei dorsales et plantares

Flexió

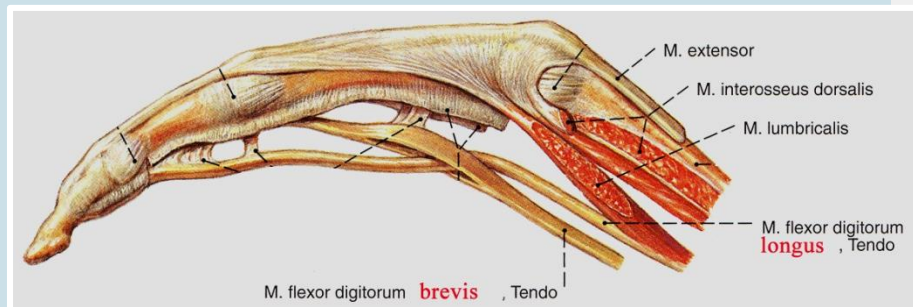
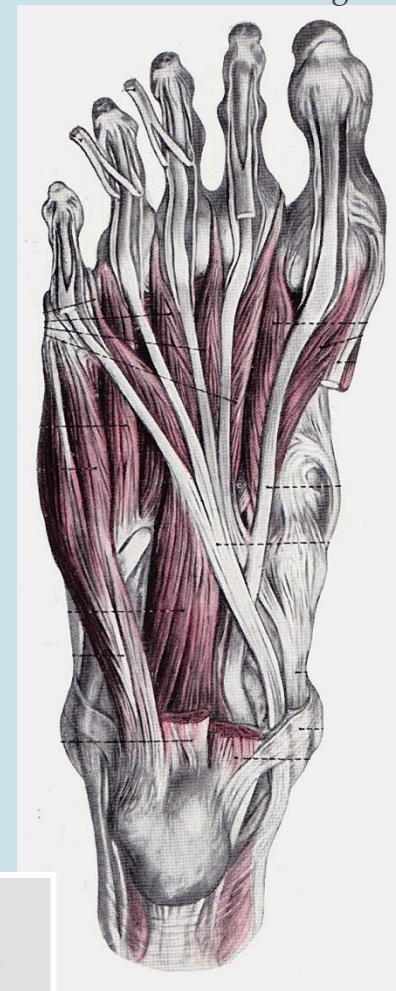
középízület:

M. flexor digitorum brevis

végízület:

M. flexor hallucis longus et brevis

M. flexor digitorum longus

Lábujjak ízületei

Articulationes metatarsophalangeae

Extenzió

M. extensor hallucis longus et brevis
M. extensor digitorum longus et brevis

Flexió

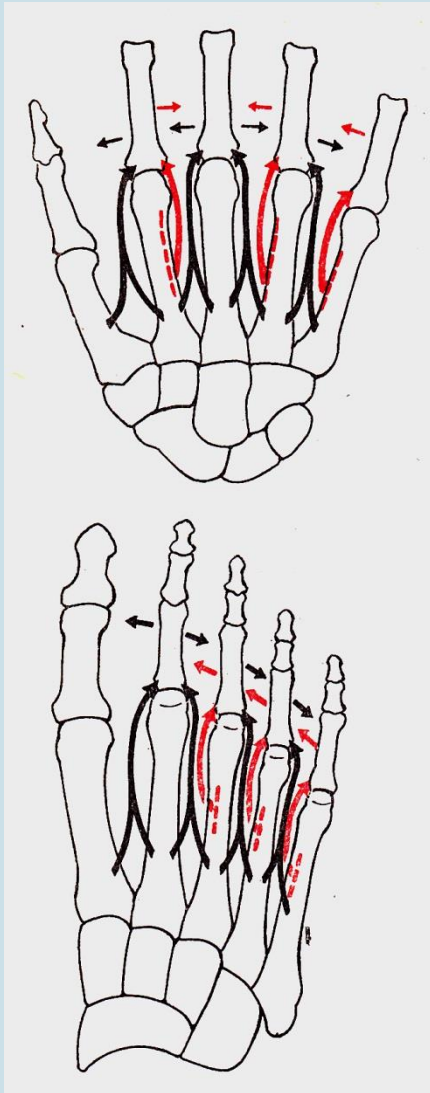
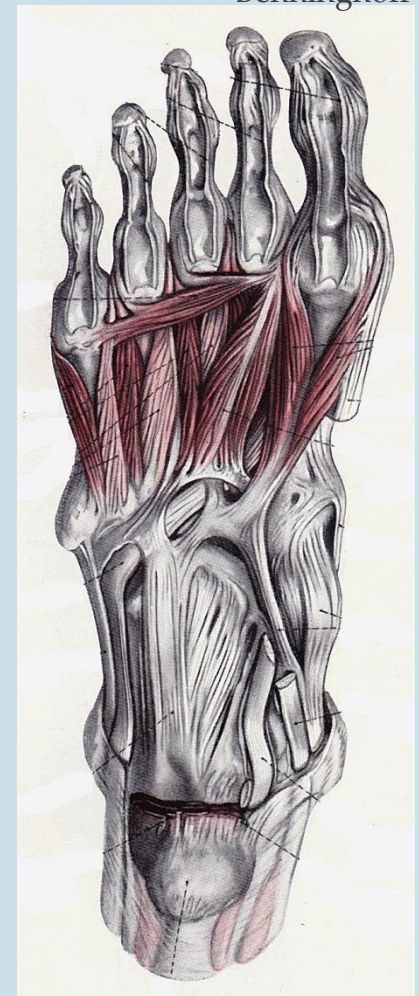
Mm. lumbricales
Mm. interossei dorsales et plantares
M. flexor digitorum brevis
M. flexor hallucis longus et brevis
M. flexor digitorum longus
M. flexor digiti minimi *brevis*

lábujjak terpesztése:

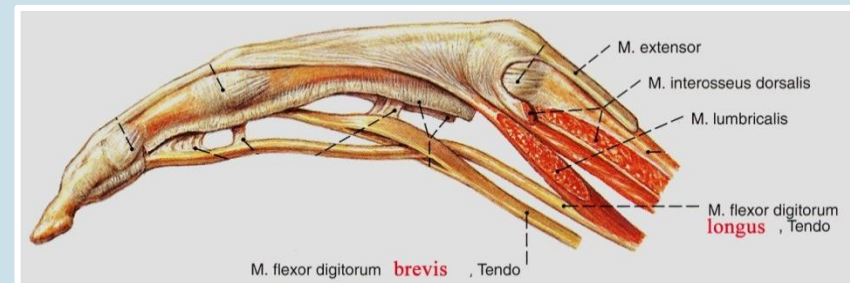
Mm. interossei dorsales
M. abductor hallucis
M. abductor digiti minimi

lábujjak zárása:

Mm. interossei plantares
M. adductor hallucis

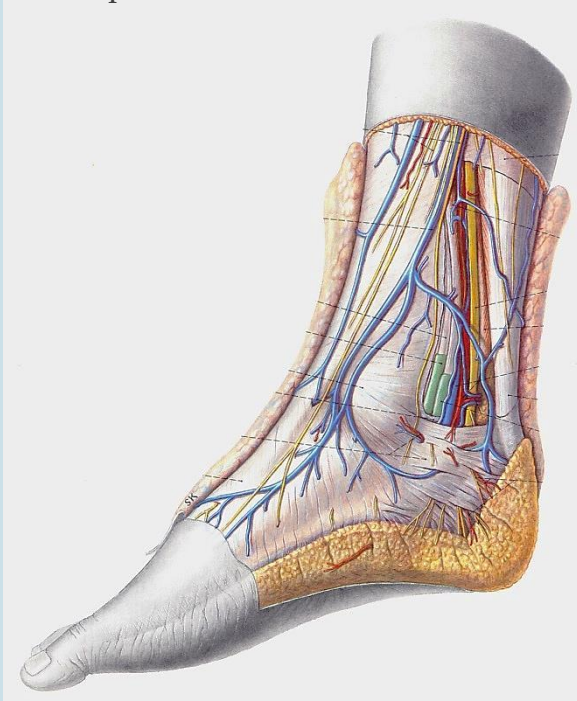

Szentágothai - Réthelyi

Ínhüvelyek

Pernkopf

Vagina tendinum

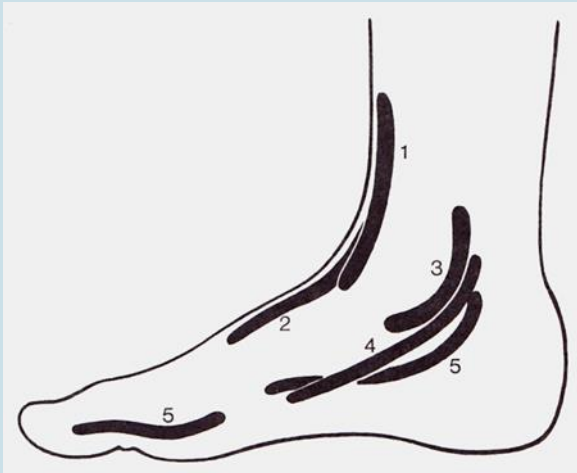
mm. peroneorum communis
*Retinaculum musculorum
peroneorum sup. et inf.*

Vagina tendinis

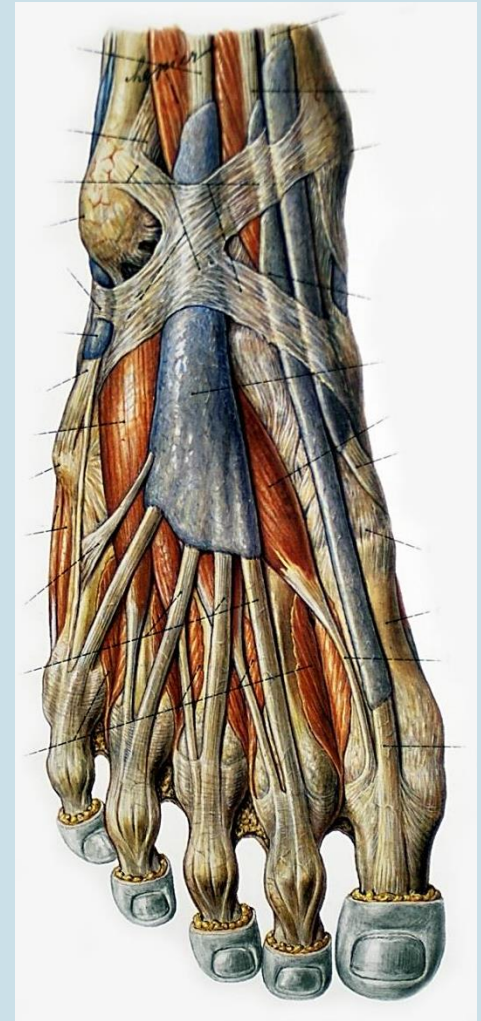
m. tibialis posterioris (3)
m. flexoris hallucis longi (5)
tendinum
m. flexoris dig. longi (4)
*Retinaculum musculorum
flexorum*

Vagina tendinis

m. tibialis anterioris (1)
m. extensoris hallucis longi (2)
tendinum
m. extensoris dig. longi
*Retinaculum musculorum
extensorum sup. et inf.*

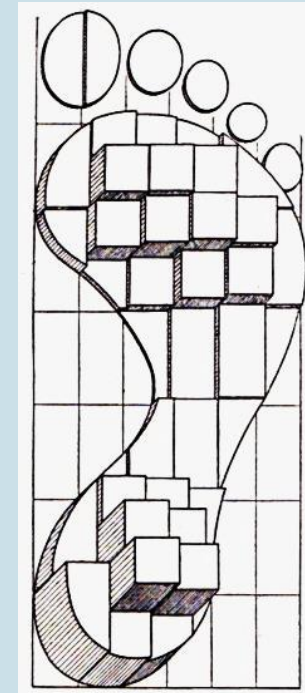
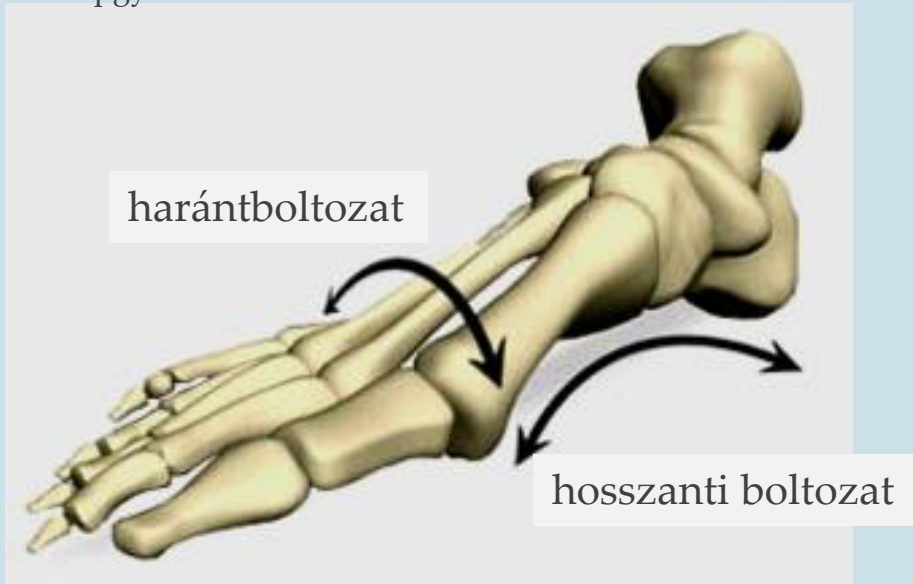
Faller

Sobotta

Lábboltozatok

ludtalpgyik.blok.hu

Braus

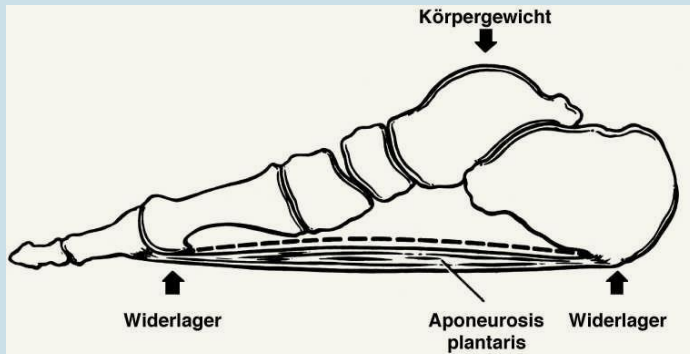
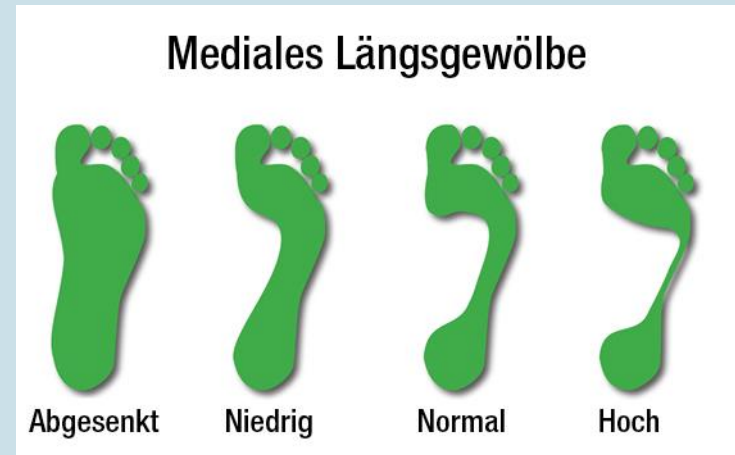

Abb. 5: Spannung des Längsgewölbes durch die Aponeurosis plantaris.
(mod. n. Schepps AA et al.: Plantar fasciitis. Etiology, treatment, surgical results and review of the literature. Clin. Orthop. 266, 185-96, 1991)

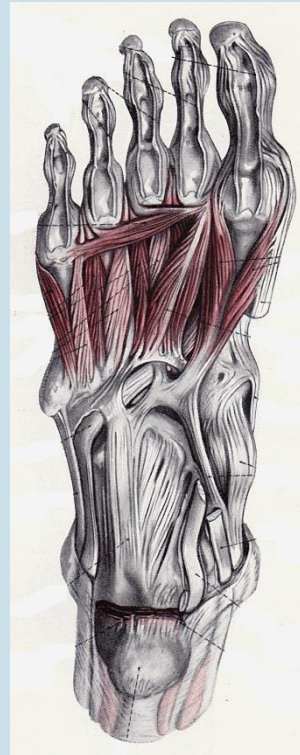
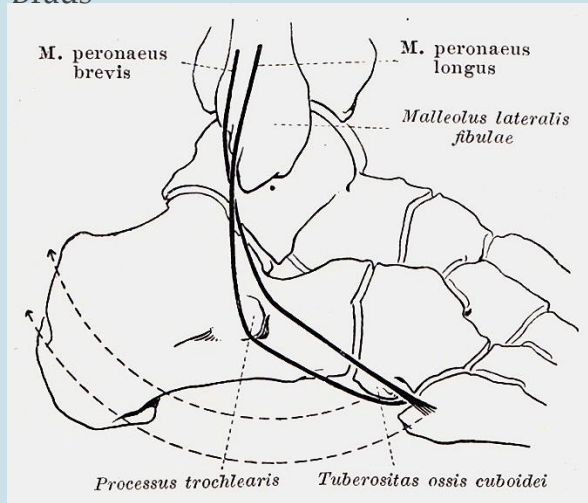

www.footbalance.de

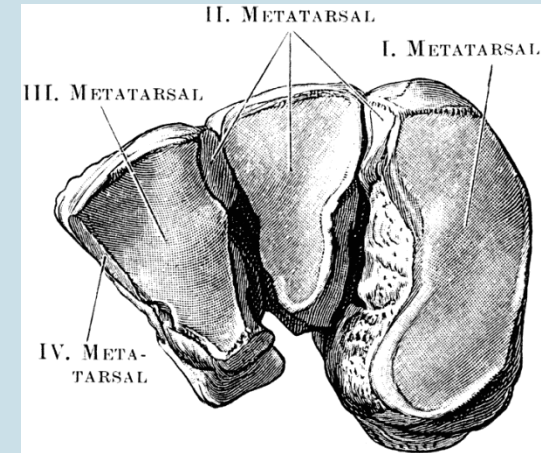
az emberi láb alapvetően álló helyzethez alkalmazkodva alakult ki → az állás és járás minden fázisában stabil és a terhelést elnyeli/csillapítja

Lábboltozatok - haránt boltozat

Braus

Benninghoff

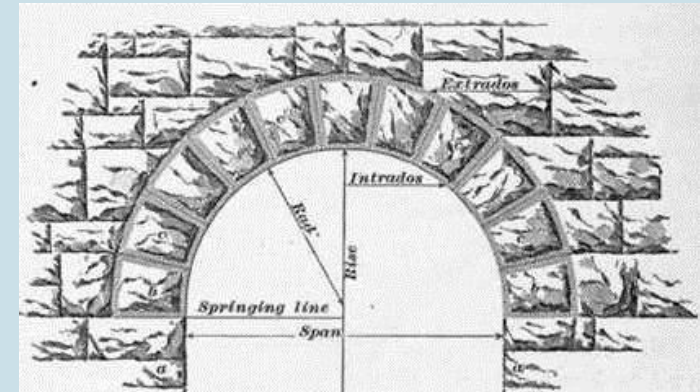

Dr. Altdorfer Károly előadásából

a láb elülső részén az ossa cuneiformia szintjén jön létre

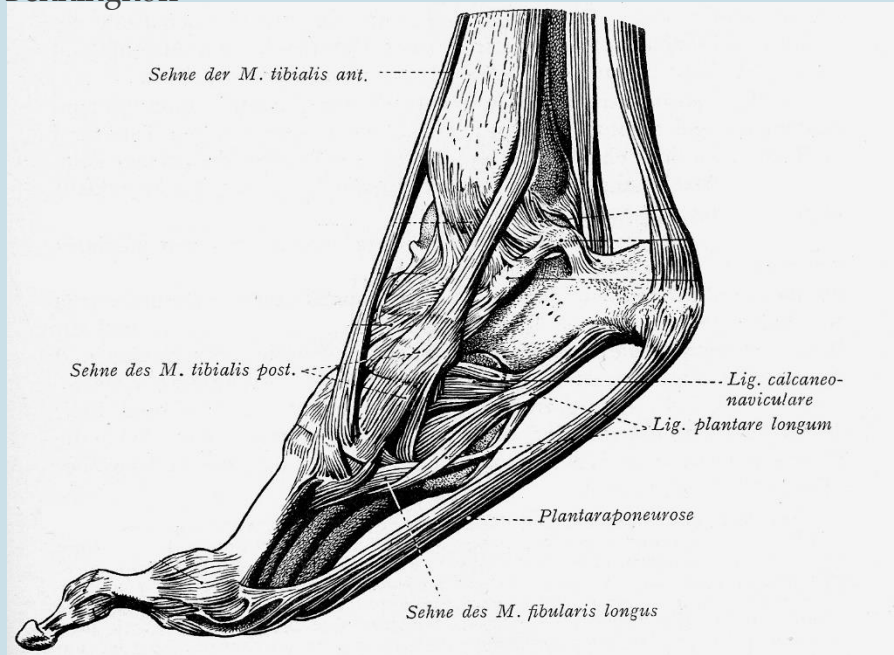
passzív stabilizáció: rövid szalagok
aktív „feszítés”: izmok inainak kengyele

- M. peroneus longus
- M. adductor hallucis, Caput transversum

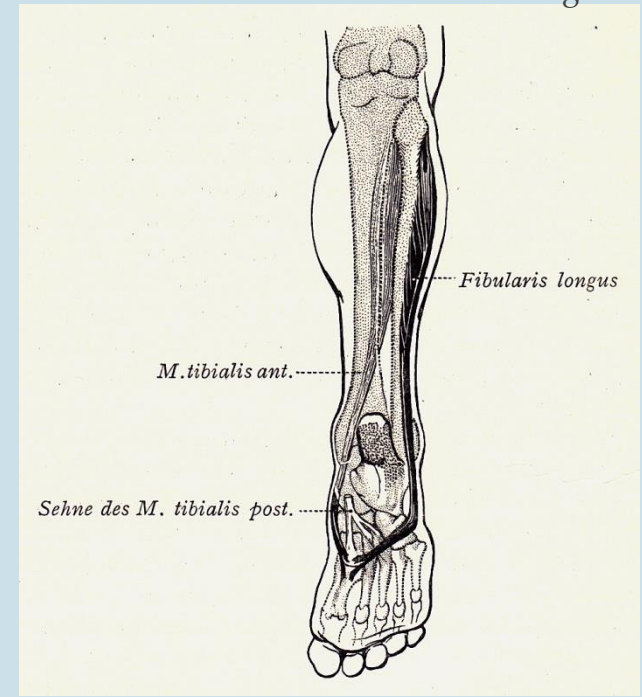

Lábboltozatok - hosszanti boltozat

Benninghoff

Benninghoff

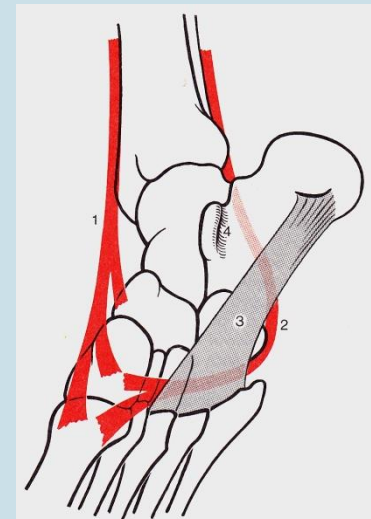

A medialis és a lateralis lábszálon is kialakul (medialisan magasabb!)

passzív feszítés: főként ligamentum plantare longum, aponeurosis plantaris, lig. bifurcatum

aktív feszítés: izmok inainak kengyele →

Mm. tibiales, *M. flexor hallucis longus*, *M. peroneus longus*

Faller

Források

Braus: Anatomie des Menschen Band I (Verlag von Julius Springer 1929.)

Benninghoff: Lehrbuch der Anatomie des Menschen (J.F. Lehmanns Verlag 1942.)

Faller: Anatomie in Stichworten – Ein Arbeitsbuch für Medizinstudente und praktische Ärzte (Ferdinand Enke Verlag 1980.)

Flautner – Sárváry: A sebészet és traumatológia tankönyve (Semmelweis Kiadó 2003.)

Pernkopf Anatomie. Atlas der topographischen und angewandten Anatomie des Menschen (Urban & Schwarzenberg 1991.)

Sobotta: Az ember anatómiájának atlasza (Semmelweis Kiadó 1994.)

Szentágothai – Réthelyi: Funkcionális anatómia (Medicina Kiadó, Semmelweis Kiadó 1996.)

Dr. Károly Altdorfer előadása

Schepsis AA et al. Clin. Orthop. 266, 185-96, 1991

allstarzchildrensacademy.com

digilibraries.com

divi.blog.hu

emedicalpptblogspot.com

footbalance.de

ludtalpgyik.blog.hu

oesta.gv.at